N°. 180. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 2 AUGUSTUS.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten Julij 1853, n°. 82, is aan jhr. *P. F. von Siebold*, kolonel titulair van den staf van het leger in Nederlandsch Indie, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van Franz Joseph, hem door den Keizer van Oostenrijk verleend.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten Julij 1853, n°. 101, is aan den heer *D. Uyttenhooven*, wethouder der stad Vlissingen en notaris aldaar, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 4de klasse, hem door Zijne Majesteit den Koning van Pruissen geschonken.

Bij besluit van den 30sten Julij jl., n°. 67, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan de na te melden officieren bij de rustende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten:

in de provincie *Noordbrabant*:

3de afdeeling, 4de bataillon, staf, aan *E. T. Ribbius* als majoor-kommandant, en hem tevens te vergunnen de uniform der schutterij en de onderscheidingsteekenen aan den rang van majoor verbonden, voortdurend te blijven dragen;

1ste compagnie, aan *F. K. de Bie*, als 2de luitenant, wegens verandering van woonplaats;

in de provincie *Gelderland*:

1ste afdeeling, 3de bataillon, 3de compagnie, aan *J. H. Gallée*, als 2de luitenant;

in de provincie *Zuidholland*:

1ste district, 1ste bataillon, 1ste compagnie, aan *R. J. Groll*, als 2de luitenant, wegens verandering van woonplaats;

3de district, 2de bataillon, 3de compagnie, aan *D. van Wilgen* Jz., als kapitein;

in de provincie *Noordholland*:

4de bataillon, 5de compagnie, aan *K. Tensen*, als 1ste luitenant;

in de provincie *Zeeland*:

half-bataillon n°. 1, aan mr. *J. P. Dronkers* en aan jhr. *J. H. Paspoort*, als 2de luitenants;

bataillon n°. 3, aan *J. H. L. Vader*, als kapitein, en met vergunning om de uniform der schutterij en de onderscheidingsteekenen aan den rang van kapitein verbonden, voortdurend te blijven dragen, en aan *J. Vink*, als 2de luitenant;

half-bataillon n°. 6, aan jhr. *J. L. de Casembroot*, als 2de luitenant;

in de provincie *Utrecht*:

1ste bataillon, 4de compagnie, aan *W. Pellekaan*, als 2de luitenant, wegens verandering van woonplaats;

in de provincie *Friesland*:

3de afdeeling, 1ste bataillon, 4de compagnie, aan *D. van der Werff*, als kapitein, wegens verandering van woonplaats;

in de provincie *Groningen*:

6de half-bataillon, 2de compagnie, aan *R. O. Oostindjer*, als 2de luitenant;

2°. bij de rustende schutterijen te benoemen:

in de provincie *Noordbrabant*:

1ste afdeeling, staf, tot luitenant-kolonel kommandant *C. de Loecker*, thans majoor-kommandant van het 1ste bataillon der afdeeling;

tot kapitein-adjudant jhr. *C. de Grancy*, thans 1ste luitenant-adjudant bij het 1ste battaillon der afdeeling;

3de bataillon, 7de compagnie, tot 1sten luitenant *P. Swinkels*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *H. J. Reijs*, thans schutter;

3de afdeeling, 1ste bataillon, 5de compagnie, tot kapitein *G. Kaanen*, thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant *A. Kuijken*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *P. A. Willems*;

3de bataillon, staf, tot majoor-kommandant *L. Blanken*, thans kapitein bij de 1ste compagnie van het bataillon;

4de bataillon, staf, tot majoor-kommandant *H. M. Freher*, thans kapitein bij de 5de compagnie van het bataillon;

1ste compagnie, tot 2den luitenant *W. Hikspoors*, thans schutter;

in de provincie *Gelderland*:

1ste afdeeling, 3de bataillon, 3de compagnie, tot 2den luitenant jhr. *I. F. Storm van 's Gravesande*, thans sergeant;

in de provincie *Zuidholland*:

1ste district, 1ste bataillon, 1ste compagnie, tot 2den luitenant *H. W. Heijman*;

3de district, 2de bataillon, 1ste compagnie, tot 1sten luitenant *J. C. van Kerkwijk*, en zulks bij overplaatsing in dien rang naar de 4de compagnie van het bataillon;

3de compagnie, tot kapitein *L. Varossieau*, thans 1ste luitenant bij de 1ste compagnie;

4de compagnie, tot 1sten luitenant *K. N. Hangeveld*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *J. W. Rösener Manz*, thans schutter;

in de provincie *Zeeland*:

bataillon n°. 4, staf, tot majoor-kommandant *A. J. Callenfels*, thans kapitein;

halfbataillon n°. 6, 3de compagnie, tot 1sten luitenant *L. J. van den Oudendijk*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *C. D. Roëll*, vroeger 2de luitenant bij de rustende schutterij in de provincie Overijssel;

in de provincie *Friesland*:

3de afdeeling, 1ste bataillon, 4de compagnie, tot kapitein *P. Visser*, thans 2de luitenant-kwartiermeester;

in de provincie *Groningen*:

6de half-bataillon, 2de compagnie, tot 2den luitenant *I. Cats*, thans adjudant-onderofficier.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 21sten Julij 1853, n°. 67, is tot lid der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te Maastricht benoemd de heer mr. *Mathieu Victor Nijst*, lid der Provinciale Staten van Limburg, en regter-plaatsvervanger bij de arrondissements-regtbank te Maastricht.

Bij Zr. Ms. besluit van den 26sten dezer, n°. 58, wordt:

1°. met den laatsten October 1853 eervol ontslag verleend aan den luitenant ter zee der 1ste klasse titulair *N. W. Jager* uit de betrekking van officier van werving te Amsterdam en *P. A. Rivery* uit de betrekking van intendant van de quarantaine-plaats op Wieringen;

2°. de heer *Jager* krachtens § 2 *a* van art. 33 en art. 34 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 126) ter zake van langdurige dienst, met den eersten November 1853 op pensioen gesteld, onder toekenning, ingevolge art. 20 van de wet van gelijke dagteekening (*Staatsblad* n°. 127), van een pensioen van duizend zeven en zestig gulden (f 1067) 's jaars;

3°. de heer *Rivery* krachtens § 2 *b* van art. 33 en art. 34 der wet van den 28sten Augustus 1841 (*Staatsblad* n°. 126) ter zake van vijftigjarigen onderdom, met den eersten November 1853 op pensioen gesteld, onder toekenning, ingevolge art. 20 van de wet van gelijke dagteekening (*Staatsblad* n°. 127), van een pensioen van zes honderd zeven en zeventig gulden (f 677) 's jaars.

Wijders wordt bij hetzelfde besluit de betrekking van intendant der quarantaine-plaats op Wieringen den eersten November 1853 aan den voornoemden heer *Jager* opgedragen.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 22sten Julij 1853, n°. 51, goedgevonden, den 1sten luitenant *J. Abbink*, van het wapen der marechaussée, ter zake van langdurige dienst, krachtens het bepaalde bij art. 42 § 2 lett. *a* van de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan ingevolge de artt. 13, 14*a* en 19 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), te bepalen op zeven honderd gulden (f700).

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 1sten Augustus.*

Den 29sten Julij jl. zijn van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, exemplaren verzonden van het Verslag der commissarissen voor de Britsche visscherijen, wegens hunne verrigtingen over het jaar eindigende den 31sten December 1852.

Blijkens dat verslag, zijn in 1852 498,787½ vaten haring gekaakt, 169,159½ geijkt en 283,526 uitgevoerd.

Het getal vaten, ingepakt naar de Hollandsche wijze, beloopt 146,295. Voorts zijn 103,873 vaten versch voor binnenlandsch verbruik verkocht, zoodat de geheele opbrengst van de Schotsche haringvangst voor het jaar 1852 602,660½ vaten bedraagt, dat is 122,755½ vaten minder dan in het jaar 1851.

In het jaar 1852 werden 102,976¼ centenaars en 6886 vaten kabeljaauw en leng gedroogd en gezouten, en 18,994½ centenaars uitgevoerd.

De hoeveelheid voor dadelijk verbruik verkocht is 59,156 centenaars, zijnde 547 centenaars minder dan in 1851. De geheele vangst beloopt 162,132¼ centenaars, zijnde 10,846 centenaars meer dan in 1851.

Het getal schuiten in 1852 voor de Schotsche visscherij gebezigd, is geweest 11,010, bemand met 41,187 koppen, terwijl het totaal der personen, die hun bestaan bij de visscherij vinden, 70,546 beloopt, zijnde eene vermeerdering van 96 schuiten en 249 manschappen, maar eene vermindering van 360 der laatstgemelde personen.

Ll. Vrijdag is van regeringswege ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van den 29sten Junij 1852, eene brochure verzonden, getiteld „Die Stellung der Hansestädte", aangeboden door Zijner Majesteits consul-generaal te Hamburg.

De heer P. Maas Geesteranus, burgerlijk ingenieur te New-York, heeft zich, op uitnoodiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken, belast met de zorg voor de belangen der Nederlandsche inzenders voor de tentoonstelling aldaar.

Op den 25sten Junij jl. was het gebouw voor de tentoonstelling nog niet geheel voltooid, zoodat toen nog eenige tijd moest verloopen, voor dat men tot het uitpakken en openstellen der ingezonden voorwerpen zou kunnen overgaan.

De met de overland-mail bij ons ontvangen Javasche couranten loopen tot den 8sten Junij jl.; wij ontleenen daaraan het volgende:

Bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van den 3den Mei jl. is bepaald dat het bij besluit van 12 December 1852 n°. 1 gearresteerde Reglement op het afnemen der examina voor officieren van gezondheid en apothekers in Nederlandsche Indie, en het daarmede in verband staande stelsel van bevordering (*Staatsblad* 1852 n°. 78), in toepassing zal komen met 1°. Julij 1853.

Ten vervolge op het besluit van 15 October 1846 n°. 3, volgens hetwelk bij afwezendheid, belet of ontstentenis van den president van het Hooggeregtshof, diens plaats in de commissie van revisie, door den vice-president van het hof moet worden vervuld, is bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van den 7den Mei jl. bepaald:

1°. dat bij afwezendheid, belet of ontstentenis, *a.* van den president van den raad van justitie, het oudst benoemde lid van dien raad diens plaats in de commissie van revisie tijdelijk inneemt; *b.* van den president van de weeskamer, het oudst benoemde lid van die kamer tijdelijk in zijne plaats in de commissie van revisie optreedt;

2°. dat wanneer de commissie van revisie door afwezendheid, belet of ontstentenis van een der overige leden, of wel, niettegenstaande het bepaalde bij art. 1 van dit besluit, onvoltallig is, de secretaris der commissie tijdelijk tevens als lid zitting neemt;

3°. dat, wanneer, niettegenstaande het bepaalde bij artt. 1 en 2, onvolligheid bestaat, de aanwezige leden der commissie zich onverwijld wenden tot den Gouverneur-Generaal, met eene voordragt, ten einde voorziening plaats vinde.

Bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van den 18den Mei, is gearresteerd een reglement op de bespaarde gelden van militairen, zullende deze maatregel worden ingevoerd als proef, vooreerst voor 5 jaren, zoowel om den soldaat, die thans reeds tot sparen geneigd is, daarin behulpzaam te zijn, als om bij den soldaat, die thans geneigd is om het overgehouden geld aan nuttelooze en schadelijke zaken te verspillen, de gedachte van sparen op te wekken, — en op die wijze den geest van ordelijkheid aankweekende, den materielen toestand van het leger te verbeteren. Tevens is het militair departement aangeschreven: *a.* om telken jare, op zoodanig tijdstip, als waarop de berigten over de werking van dit reglement over geheel Indie kunnen ingekomen zijn, een verslag der verkregene uitkomsten aan het gouvernement in te dienen; *b.* om de officieren aan te sporen tot medewerking ter bereiking van het onderwerpelijk beoogde doel.

Het reglement op de bespaarde gelden van militairen houdt in dat het Gouvernement aan elken Europeschen onderofficier en soldaat de gelegenheid aanbiedt, om gelden, die zij wenschen te besparen, tot dat einde te storten in 's lands kas, onder verbindtenis om later gelijke som terug te geven, met bijvoeging van eene rente van 3 ten honderd 's jaars; een en ander op de wijze en onder de voorwaarden die vervolgens omschreven worden. Geen kleinere sommen worden ter besparing aangenomen dan *één halve gulden.*

Het gezamenlijk bedrag der alzoo ontvangene sommen van één persoon, met inbegrip der verschuldigde rente, mag de som van *ƒ* 500 niet overschijden.

De teruggave geschiedt: *a.* bij het verlaten van de militaire dienst; *b.* bij bevordering tot officier of militair ambtenaar; *c.* bij overlijden; zij kan geheel of gedeeltelijk plaats hebben: *d.* bij het aangaan van een huwelijk, en *e.* in enkele gevallen, bij voorbeeld tot den aankoop van nuttige voorwerpen of voor een ander nuttig doel, ter beoordeeling van den kommandant der compagnie of den officier, kommanderende het detachement.

In afwachting eener grondige herziening van de bepalingen op het beheer en de verantwoording der geldmiddelen in Nederlandsch Indie, welke herziening afhankelijk is van de vaststelling eener wet op hetzelfde onderwerp in Nederland, zijn bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van den 19den Mei jl. onderscheidene bepalingen vastgesteld, strekkende om zooveel mogelijk bespoediging te brengen in de kwijting der vorderingen, ten laste van den lande, voortvloeijende uit dagelijksche overeenkomsten.

Onder nadere goedkeuring des Konings is bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van den 27sten Mei jl., de directeur der producten en civile magazijnen ontheven van de intendentie over 's Lands gebouwen en werken, voor zoover die nog bij hem berustte; en is die intendentie opgedragen aan eenen chef van den waterstaat en 's Lands civile werken, regtstreeks ondergeschikt aan den Gouverneur-Generaal.

Bij een besluit van den Gouverneur-Generaal van 29 Mei jl. is bepaald, dat de invordering der belasting op alle legaten en collaterale successien, bedoeld bij de ordonnantie van 3 Lentemaand 1810 en de publicatie van 20 December 1852 (*Staatsblad* n°. 79), niet meer zal kunnen geschieden door de secretarissen van wees- en boedelmeesteren; zullende deze secretarissen daarmede belast blijven tot dat andere ambtenaren voor de bedoelde werkzaamheden zijn aangewezen.

Bij eene publicatie van den Gouverneur-Generaal van den 2den Junij is ten vervolge op de publicatie van 16 December 1851 (*Staatsblad* n°. 73), het volgende bepaald:

Art. 1. De belasting op de bazaars en warongs in de afdeeling Krawang, welke tot dusver ten behoeve van den lande zijn verpacht geweest, en dus ook de verpachting van dat middel wordt afgeschaft.

Art. 2. De bazaars en de daarop staande loodsen worden, bij wijze van heerendiensten, door de bevolking onderhouden en schoongehouden.

Art. 3. De politie op de bazaars wordt, onder toezigt der districtshoofden, uitgeoefend door de hoofden der naastbij gelegene kampongs en dessa's; behoorende het tot de eerste pligten dezer hoofden te zorgen, dat geenerlei heffing, hoe ook genaamd en onder welk voorwendsel ook, meer op de bazaars geschiede.

Art. 4. De onderwerpen in de beide laatste artikelen vervat, zullen bij bijzondere bepalingen nader worden geregeld.

Art. 5. De bovenstaande bepalingen treden in werking met 1 Januarij 1854.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 4 Junij is met 1 Julij 1853 afgeschaft het territoriaal regt, dat krachtens een besluit van den commissaris-generaal, van 14 October 1833 werd geheven op de koffij en peper, bij den uitvoer te Benkoelen, met voorbehoud nogtans, om die belasting, wanneer zulks raadzaam wordt geacht, op nieuw in te voeren, zullende deze afschaffing niet van toepassing zijn op de koffij en peper, welke vóór 30 Junij op gouvernements-veilingen was of zou worden verkocht, zoodat daarop bij den uitvoer ook na 1°. Julij het territoriaal regt zou worden geheven.

Eindelijk is bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 31 Mei bepaald dat de algemeene secretaris, gouvernements-commissaris voor de Wester-afdeeling van Borneo, mr. A. Prins, van af dien dag zijne functien van algemeenen secretaris weder zal aanvaarden, tot tijd en wijle zijne tegenwoordigheid in de Wester-Afdeeling van Borneo andermaal zal blijken noodig te zijn.

Blijkens de genoemde couranten waren door den Gouverneur-Generaal voorts nog de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den* 14*den Mei.*)

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie F. J. Berg;

(*Javasche Courant van den 25sten Mei.*)

bij het civiel departement:

gepensioneerd, de op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen ambtenaar F. C. Rose, gewezen opperhoofd der factorij van den Nederlandschen handel op Japan;

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk bij 's lands kas te Banda, R. Landi;

bij het militair departement:

overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 10de bataillon, de luitenant-kolonel J. A. Waleson, van het 1ste bataillon;

bij het 1ste bataillon, de majoor J. H. Meiss, van het 13de bataillon;

(*Javasche Courant van den 18den Mei.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de ambtenaar W. L. van Guericke, laatstelijk resident van Termate;

bestemd, op zijn verzoek, de civile geneesheer te Cheribon J. K. van den Broek, tot uitoefening van de genees-, heel- en artsenijmengkunde bij de factorij voor den Nederlandschen handel op Decima (Japan);

ter Westkust van Sumatra: benoemd: tot resident der Padangsche bovenlanden, P. T. Couperus, thans resident van Tapanolie;

tot resident van Tapanolie, F. H. J. Netscher, thans adsistent-resident van Tanah-Datar, in de Padangsche bovenlanden;

tot adsistent-resident van Tanah-Datar, in de Padangsche bovenlanden, C. H. Palm, thans controleur der eerste klasse;

tot controleur der eerste klasse, V. Barthelemy, thans controleur der tweede klasse;

tot controleur der tweede klasse, K. J. Jellinghaus, thans controleur der derde klasse;

belast met het civiel gezag in de XIII en IX Kotta's, de controleur der 1ste klasse J. A. W. Ophuysen, thans in de afdeeling Natal;

te Natal, de controleur der 1ste klasse V. Barthelemy, thans te Kaijoetanam;

te Kaijoetanam, de controleur der 3de klasse H. A. Mess, thans in de afdeeling Mandheling;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures bij het kader der landelijke inkomsten en cultures zijn geplaatst: de benoemde controleur der 2de klasse F. A. C. Halewijn, in de residentie Bezoekie;

de benoemde controleur der 2de klasse A. Tauny, in de residentie Preanger regentschappen;

de benoemde controleur der 3de klasse H. M. van Rijssen, in de residentie Preanger regentschappen;

de benoemde controleur der 3de klasse C. W. F. Neijs, in de residentie Kedirie;

de ambtenaar der 2de klasse J. Kniphorst, in de residentie Bezoekie;

de ambtennar der 2de klasse J. P. F. Gericke, in de residentie Cheribon;

zijn overgeplaatst: de controleur der 3de klasse F. van Hoek, uit de residentie Rembang naar Kedirie;

de controleur der 1ste klasse H. A. Steijn Parvé, uit de Preanger regentschappen naar de residentie Banjoemaas;

de controleur der 2de klasse J. H. K. Phitzinger, uit de Preanger regentschappen naar de residentie Cheribon;

de controleur der 2de klasse N. F. C. Holmberg de Beckfelt, uit de residentie Banjoemaas naar Bagelen;

de controleur der 2de klasse J. M. de Brauw, uit de residentie Bagelen naar Banjoemaas;

de controleur der 1ste klasse L. H. van der Ven, uit de residentie Bezoekie naar Madioen:

bij het personeel der indigo-cultuur, zijn bevorderd: tot opziener der 2de klasse, de opziener der 3de klasse C. T. Bisschoff;

tot opziener der 3de klasse, de opziener der 4de klasse J. Corneille;

bij het civiel departement:

zijn overgeplaatst: uit de residentie Kadoe naar Bagelen, de opziener der 1ste klasse D. F. van der Heijde, en zulks met herroeping zijner verplaatsing naar Bezoekie;

uit de residentie Bagelen naar Bezoekie, de opziener der 3de klasse C. W. Reep;

bij de Bataviasche schutterij:

ontslagen: bij de infanterie: eervol, wegens vertrek, de kapitein mr. A. G. M. Smulders, en de 1ste luitenants B. Kopersmit, C. de Chauvigny de Blot en mr. J. A. A. Leemans;

op verzoek, eervol, de 1ste luitenant H. N. Witbols Feugen;

eervol, de 2de luitenant A. A. M. N. Keuchenius;

bevorderd bij den staf, tot kapitein-auditeur, de 1ste luitenant-auditeur mr. A. J. Swart;

bij de infanterie: tot kapitein, de 1ste luitenants S. M. Canter Visscher, mr. H. C. Nolthenius en mr. L. W. C. Keuchenius;

tot 1ste luitenants, de 2de luitenants J. van Lennep, J. R. Kleijn,

C. Briët, F. G. van Bloemen Waanders, C. F. W. Wiggers van Kerchem en J. A. Stok;

bij de cavalerie: tot ritmeester, de 1ste luitenant G. Suermondt;

tot 1sten luitenant, de 2de luitenant J. L. Adam;

benoemd bij de infanterie: tot 2de luitenants, de sergeant-majoor P. Landberg jr., de korporaals jhr. mr. F. Junius van Hemert, D. Janette Walen en C. L. Dankmeijer; en de schutters G. L. J. van der Hucht, F. H. Tiedeman en C. Boers;

bij het militair departement:

goedgekeurd: dat door het militair departement zijn overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 7de bataillon, de 2de luitenant J. W. Auffmorth, van het 1ste bataillon;

bij het 8ste bataillon, de 2de luitenant J. C. Hamakers, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling.

bij het 9de bataillon, de kapitein W. Heijmans, van het garnizoens-bataillon op Banka;

bij het 11de bataillon, de 1ste luitenant J. Verschuijt, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling;

bij het 12de bataillon, de kapitein W. A. Doerrleben, van het 2de bataillon, en de 1ste luitenant J. B. A. Schorrer, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Banjermassin);

bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant H. van Ziwet, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Banjermassin);

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling (Bantam), de kapitein H. Baat, van het 12de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling (Anjer), de 1ste luitenant A. W. F. H. Tuckerman, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling (Cheribon), de kapitein H. van Houten, van het 9de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling (Magelang) de 2de luitenant C. B. D. Ohrly, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon op Banka, de 1ste luitenant P. C. S. van der Blom, van het 9de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling (Banjermassin), de 1ste luitenant A. M. van der Hucht, van het 14de bataillon, en de 2de luitenant W. E. H. Tergau, van het 12de bataillon;

bij de artillerie:

bij het personeel, de 1ste luitenant J. Welter, van het materieel;

bij het materieel, de 2de luitenants M. S. du Pui en H. G. Boumeester, van het personeel;

(*Javasche Courant van den 21sten Mei.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident van Panaroekan en Bondowosso (Bezoekie), C. Wiggers, thans secretaris der residentie Kadoe;

tot commies op het residentie-bureau te Bezoekie, L. H. Dubois, thans eerste klerk op gemeld bureau;

gesteld, ter beschikking van den directeur der cultures, ten einde voorloopig bij het binnenlandsch bestuur en bepaaldelijk bij de landelijke inkomsten en cultures op Java te worden geplaatst:

W. F. Hoogeveen, 2de commies bij den directeur-generaal van financien;

J. H. Geesdorp, commies op het residentiekantoor te Samarang;

J. W. E. de Sturler, klerk ter algemeene secretarie;

J. B. Westenberg, ambtenaar ter beschikking van den resident van Bezoekie;

jhr. H. W. F. Hora Siccama, klerk bij den directeur-generaal van financien;

M. J. Brugman, klerk bij den directeur der middelen en domeinen;

W. D. Schiff, klerk ter algemeene secretarie;

F. H. Boers, ambtenaar ter beschikking van den resident van Samarang;

jhr. C. J. L. Goldman, klerk ter algemeene secretarie;

H. van Duivenboode Varkevisser, klerk op het residentie-kantoor te Pasoeroean;

R. A. Scott, opziener bij de koffij-bereiding te Cheribon;

P. F. Woesthoff, klerk bij de directie der producten en civile magazijnen;

J. C. A. Scharff, klerk bij de weeskamer te Batavia;

A. J. L. de Witte van Haemstede, zonder betrekking, onlangs uit Nederland aangekomen;

R. K. van Olden, klerk bij den resident van Baglen;

F. Meijer, gewezen klerk bij den adsistent-resident van Probolingo, thans zonder betrekking, en

W. F. K. L. de Vogel, zonder betrekking, te Samarang;

bij het marine-departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kapitein-luitenant ter zee C. Heije, directeur van het maritiem etablissement op Onrust;

(*Javasche courant van den 28sten Mei.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: uit 's lands dienst, de gewezen zout-verkoop-pakhuismeester en postkommies te Pekalongan, J. G. Struwer;

ontheven, eervol, wegens ziekte, van de verdere waarneming der betrekking van commies bij den adsistent-resident van politie te Samarang, H. W. van Affelen van Saemsfoort, en zulks onder toekenning van wachtgeld;

benoemd, tot commies bij den adsistent-resident van politie te Samarang, R. R. J. Schilter, 1ste klerk op het bureau van den resident van Samarang;

tot lid in den residentieraad te Riouw, J. G. Duikers, havenmeester aldaar; en zulks ter vervanging van het wegens vertrek afgetreden lid, J. Tack Daansens;

bij het militair departement:

bij de militaire administratie, bevorderd: tot intendant der 2de klasse, de onder-intendant der 1ste klasse, J. E. van der Smissen, thans met verlof in Nederland;

tot onder-intendant der 1ste klasse, de onder-intendant der 2de klasse, W. M. van den Ham;

tot betaalmeester der 1ste klasse, de adjunct-intendant, J. F. Mumkes;

tot betaalmeesters der 2de klasse, de adspirant-intendant J. Revius;

de adspirant-betaalmeester J. P. H. de Lassasie, met bepaling dat deze laatste, thans gedetacheerd bij de genie, à la suite bij de militaire administratie zal blijven, en

de adspirant-betaalmeester J. P. N. Dieudonné;

tot adspirant-betaalmeesters: de adjudant-onderofficier bij het 13de bataillon infanterie A. J. Aberson, en

de sergeant bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling M. L. van Dorsten;

(*Javasche Courant van den 1sten Junij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de hoofdingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen te Batavia J. Tromp;

opgedragen, de waarneming der betrekking van chef van den waterstaat en 's lands civile werken, aan den majoor der genie G. H. Uhlenbeck, die gedurende deze waarneming bij het leger zal worden gevoerd voor memorie;

benoemd: tot ontvanger van de belasting op alle legaten en collaterale successien, welke ten behoeve van den lande door alle met inlanders gelijkgestelde personen moet worden voldaan, voor zooveel Samarang aangaat, C. de Chauvigny de Blot, adsistent-resident voor de comptabiliteit aldaar;

tot commies op het bureau van den adsistent-resident van Probolingo (Bezoekie), P. Koppeschaar, laatst zoutverkoop-pakhuismeester te Panggoel, in de adsistent-residentie Patjitan;

gesteld ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de ambtenaar der 2de klasse F. C. L. C. J. van Spangenberg, laatst ter beschikking van den directeur der cultures;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, de kapitein der infanterie W. Milar, uit de betrekking van plaatselijken adjudant te Samarang; zijnde hij geplaatst bij het 4de bataillon infanterie (Kedong Kebo);

benoemd, tot plaatselijken adjudant te Samarang, de kapitein der infanterie J. Ratelband;

bevorderd bij het corps genie en sapeurs: tot majoor, de kapitein F. L. Maurenbrecher;

tot kapitein, de eerste luitenant L. H. Deeleman;

tot 1sten luitenant, de 2de luitenant A. Stijman;

bij het marine-departement:

benoemd, definitief, van af primo Junij 1853, tot administrateur van het depôt van zeekaarten, boeken en instrumenten bij het marine-departement, de uit het vaste corps zee-officieren, op zijn verzoek, eervol ontslagen luitenant-ter-zee der 1ste klasse P. baron Melvill van Carnbee, thans met de waarneming dier betrekking belast;

(*Javasche Courant van den 4den Junij.*)

bij het civiel departement:

ontheven, de derde commies ter algemeene secretarie J. H. S. G. Rijnbende, van zijne functien bij den gouvernements-commissaris voor de Wester-Afdeeling van Borneo; zullende hij onverwijld zijne dienst bij evengemeld hoofd-bureau weder aanvaarden;

benoemd: tot secretaris van den directeur-generaal van financien, G. H. Rensing, thans hoofdcommies bij de afdeeling „begrooting" bij genoemden directeur-generaal;

tot lid in den raad van justitie te Samarang, mr. J. K. de Wit, laatst president bij den raad van justitie te Macassar;

tot lid in den raad van justitie te Sourabaija, mr. A. M. Fokker, thans officier van justitie bij den raad van justitie te Padang;

tot lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia, mr. J. J. C. Gaaijmans, benoemd ambtenaar der 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie;

tot griffier bij den raad van justitie te Padang, jhr. mr. E. A. J. D. Dibbets, thans griffier bij de regtbank van omgang in de vijfde afdeeling;

bij de subcommissie van onderwijs in de residentie Madioen: tot president, de tijdelijke resident van Madioen; tot leden, H. Fievez, aannemer voor het vervoer van gouvernements-producten, en C. R. A. Hansen, controleur bij de landelijke inkomsten en cultures; tot secretaris, de tijdelijke secretaris der residentie;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de officier van gezondheid der 1ste klasse O. Kunhardt;

overgeplaatst: bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Larentoeka, de officier van gezondheid der 2de klasse A. Akkenaar, thans te Sourabaija,

bij het groot militair hospitaal te Sourabaija, de officier van gezondheid der 2de klasse J. C. J. Hellmuth, thans te Larentoeka;

bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 2de klasse P. A. W. A. Philippi, thans te Batavia;

bij de geneeskundige dienst te Macassar, de officier van gezondheid der 2de klasse W. Hubers van Assenraad, thans te Batavia;

naar Java, de officier van gezondheid der 3de klasse H. R. T. Fontanes, thans te Macassar;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Bandjermassing, de officier van gezondheid der 3de klasse C. Helfrich, thans te Batavia;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Patjitan, de officier van gezondheid der 3de klasse P. G. Nap, thans te Wonosobo;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid der 3de klasse A. Feldmann, thans te Batavia;

geplaatst, bij het groot militair hospitaal te Samarang, de apotheker der 3de klasse H. Elasberg, onlangs uit Nederland aangekomen;

(*Javasche Courant van den 8sten Junij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de secretaris en boekhouder bij het vendu-departement te Sourabaija C. Krijgsman;

uit 's lands dienst, de gewezen opziener bij de Braziliaansche koffij-bereiding in de residentie Cheribon F. A. C. van der Smitte;

ontheven, op zijn verzoek, de benoemde controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en cultures F. A. C. Halewijn, van de verdere vervulling der betrekking van landmeter en rooimeester voor de afdeelingen Bezoekie, Panaroekan en Bondowosso.

benoemd: tot eersten commies bij de directie der middelen en domeinen, K. F. Holle, thans derde commies bij die directie.

tot eersten commies op het bureau van den resident van Sourabaija, J. F. de Haart, laatst commies-administrateur bij het entrepôt te Batavia, thans gesteld ter beschikking van den resident van Banjoemaas;

Gedurende de maand April 1853 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen de som van. . f 389,530: 1^{5}

De opbrengst der vier eerste maanden van dit jaar bedraagt . . . . 1,965,539: 15^{5}

Hieronder zijn echter begrepen:

aan regten op gouvernements-producten	f461,766: 36^{5}	
aan terugbetaalde regten.	34,812:116	
		496,579: 32^{5}
Zuivere opbrengst. . .		f 1,468,959:108

Over de vier eerste maanden van 1853 is minder ontvangen dan gedurende die maanden in 1851 . . . 348,578: 23^{5}

en minder dan in 1852. . . 457,614: 89^{5}

Als een vervolg op de laatste berigten uit Palembang, betrekkelijk de pogingen van radja Tiam Alam, tot verstoring der rust in de Ampat Lawang, deelt de *Javasche Courant* van den 18den Mei het volgende mede:

» Radja Tiam Alam was er in geslaagd weder eenig volk te verzamelen, waarmede hij den post van Soekadana verontrustte. De kolonel de Brauw rukte daarop andermaal met eenige troepen tegen hem op, en onderwierp de geheele bevolking in de Lintang Kirie, maar het gelukte hem niet den radja magtig te worden, die, volgens berigten, weder naar het gebergte de wijk had genomen. Na het bestuur der Lintang Kirie bevestigd te hebben, zijn de troepen naar Tebing Tingie teruggekeerd. In de Ampat Lawang is, door de verkiezing van eenen nieuwen passirah van Lobo Poeding, de rust voor welker behoud men vreesde, bewaard gebleven. De pangeran van Moeara Pinang, die in onze handen is gevallen, is naar Palembang overgebragt."

Verder leest men in de *Javasche Courant* van den 28sten Mei:

» Berigten uit Palembang loopen tot den 17den dezer. Sedert de laatste tijdingen was niets bijzonders voorgevallen; allerwege heerschte thans rust in die residentie. In de marga Lobo Poeding, waar men rustverstoring vreesde, is het rustig gebleven. Omtrent de Makkanan worden berigten ingewacht, om te beslissen of van het aanwezen der troepen zal worden gebruik gemaakt om het eenige grensgewest, dat nog in eene soort van verzet is, tot erkenning onzer souvereiniteit te brengen. Pangeran Pating Marga, hoofd van dat landschap, heeft zijn verlangen tot onderwerping te kennen gegeven."

— Betrekkelijk de over geheel Nederlandsch Indie, krachtens gouvernements-besluit van 27 Januarij jl., geopende inschrijving ten behoeve der noodlijdenden, ten gevolge van de in November en December des vorigen jaars te Banda plaats gehad hebbende aard- en zeebeving, deelt de *Javasche Courant* van den 18den Mei mede dat de deelneming in het lot der ongelukkigen, die door die ramp zijn getroffen, zich niet heeft bepaald tot de Europeanen, maar ook vele inlandsche ambtenaren en Chinezen, voornamelijk in de residentien Soerabaija en Madioen, hunne liefdadigheid op de ondubbelzinnigste wijze aan den dag gelegd hebben. Reeds was aan giften ten behoeve dier noodlijdenden in 's lands kas gestort f 21,362.90.

— De *Javasche Courant* van den 25sten Mei jl. deelt het volgende mede omtrent den staat van zaken ter westkust van Borneo:

» Toen in 1851 afgevaardigden van de in opstand geweest zijnde Chinesche kongsien, met name Taykong, Limtiau en Sjip Ung Fon, gevestigd te Montrado, Boedok en Loemar, te Batavia om vergiffenis waren komen smeeken, werden zij op zekere voorwaarden weder in onderwerping aangenomen, doch het gouvernement kon niet toestemmen in de zamensmelting van Samtian-keo (de getrouw geblevene doch verslage kongsie) met de drie andere kongsie-landen.

In Julij 1851 werd dan ook het versterkte kongsiehuis van Sepang door die van Montrado overgegeven aan een Maleischen pangeran, welke door den resident was gecommitteerd om daar onze vlag te planten. Zijn gezag bestond echter alleen in naam; de bevolking nam er steeds toe, doch geen enkele Chinees van Samtian-keo durfde er zich wagen, en zij die uitgeweken waren, kwamen niet terug.

In Februarij 1852 werd besloten tot de militaire occupatie van Sepang, terwijl in October 1852 werd goedgekeurd des residents voorstel, om het landschap Sepang voorloopig te verklaren tot gouvernementsgrond, waarop zouden worden toegelaten Chinezen, zoowel van het regentschap Montrado, als van het voormalig Samtian-keo, welke Chinezen zouden staan onder het gezag van een Chineesch hoofd, door het Nederlandsch gezag aangesteld en belasting heffende in diens naam.

De beide laatstgemelde besluiten waren nog buiten gevolg gebleven, toen in den aanvang van dit jaar een gouvernements-commissaris naar de Wester afdeeling van Borneo werd gezonden, die meende zonder verder dralen tot het bezetten van Sepang door onze troepen te moeten overgaan, als het eenige middel om het Nederlandsche gezag daar ter plaatse te handhaven, onze bondgenooten van Samtian-keo tot terugkeer naar dat landschap te bewegen en de voornaamste der vredesvoorwaarden van 1851 uitvoering te doen erlangen.

Op den 29sten Maart rukte dan ook eene kolonne op, uit Sambas, bestaande uit eene Europesche en eene Madуresche compagnie van het 13de bataillon, op groot-compleet, eenige walbusschutters, twee houwitsers en even zooveel handmortieren met derzelver bediening.

Onder den kommandant der troepen in de Wester-afdeeling van Borneo, den majoor A. J. Andresen, die de kolonne vergezelde, werd het bevel over dezelve gevoerd door den kapitein W. E. Kroesen.

In weerwil der algemeen verspreide geruchten, dat de Taykong-Chinezen zich daartegen zouden verzetten, werd Sepang op den 7den April jl. zonder slag of stoot door onze troepen bezet.

Op den 12den April daaraanvolgende kwam de gouvernements-commissaris te Sepang en werd door eene deputatie van Chinezen der drie kongsien (Taykong, Limtiau, Sjip Ung Fon) feestelijk ingehaald, die twee dagen later, schijnbaar tevreden, weder vertrokken; zijnde op hun verzoek een vroeger bepaalde termijn, om naar Sambas op te komen, door den gouvernements-commissaris met 14 dagen verlengd.

Opmerkelijk echter was het, dat ten zelfden dage, omstreeks den middag, de bazaar en de mijnhuizen rondom Sepang plotseling verlaten werden door de aldaar gevestigde Chinezen van de drie kongsien.

Op de volgende dagen werd echter niets bespeurd wat aan vijandelijkheden konde doen denken.

In den morgen van den 18den April nam de gouvernements-commissaris de terugreis aan naar Sambas, vergezeld van den majoor Andresen, den adsistent-resident van Sambas, van Prehn, den pangeran ratoe toeba Mangkoe Negara, de hem toegevoegde ambtenaren von de Wall en Rijnbende, en den adjunct-intendant der militaire administratie van Mienne, met het voornemen om te Kedoendoeng (Soengei Oenoet) nachtverblijf te houden, waar men omstreeks den middag aankwam.

Een half uur later werd een hevig geschreeuw en lillavuur vernomen en stormde eene bende van een honderd vijftigtal Chinezen de te Kedoendoeng opgeslagene tijdelijke gebouwen binnen, roofde of verbrandde al wat daar gevonden werd en vervolgde toen den Gouvernements-commissaris met de hem vergezellende officieren en ambtenaren, die tijdens dezen verradelijken aanval zich gelukkiglijk niet binnen de gebouwen, maar in een boschje op een nabijgelegen heuvel bevonden.

Met de wacht te Kedoendoeng, bestaande uit een korporaal en 3 flankeurs, en met twee onderofficieren die den majoor Andresen als schrijver en teekenaar vergezelden, viel er niet aan te denken zich tegen de Chinezen te verzetten. Er werd dus langzaam geretireerd, wordende door de zes evengenoemde militairen de achterwacht gevormd. Een half uur ongeveer later stuitte men op een detachement van 70 infanteristen. Nu werd onmiddellijk weder voorwaarts gerukt; de Chinezen vlugtten overhaast; slechts op den heuvel bij Kedoendoeng hielden zij een oogenblik stand; een uur nadat zij Kedoendoeng overvallen hadden, waren zij van daar verdreven. Onzerzijds had men geen enkelen gewonde, niettegenstaande door de Chinezen hevig was gevuurd: sporen van bloed toonden aan, dat ons vuur beter getroffen had dan dat der Chinezen.

Het baatte echter weinig van de plaats weder meester te zijn; de koffers werden opengehakt en ledig hier en daar verspreid gevonden; met geringe uitzondering waren alle de te Kedoendoeng voorhanden levensmiddelen eene prooi der vlammen geworden.

Met vermoeide troepen, zonder levensmiddelen, te trachten de volgende étappe te Soengei Tempapan of Anou te bereiken, werd niet raadzaam geoordeeld, daar men in het onzekere was of die plaats ook niet door de Chinezen was overvallen, en men de overtuiging had, dat de bende waarmede men te doen had gehad, slechts eene geringe afdeeling was van de magt der Chinezen. Er werd dus besloten naar Balei Beniang en Sepang terug te trekken, welke laatste plaats des nachts ten 11 ure werd bereikt.

In den namiddag, omstreeks half vijf ure, hadden zich drommen van gewapende Chinezen voor Sepang vertoond en zich in den omtrek gelegerd. Hunne wachtvuren waren van verre te zien.

Gedurende tien dagen hebben zij de kolonne binnen het versterkte kongsie-huis belegerd gehouden. In weerwil dat de schaarschte der levensmiddelen al dadelijk de rantsoenen rijst tot op 2/3 moest doen verminderen en zelfs spoedig in het geheel geen jenever meer aan de troepen kon verstrekt worden, bleef de geest uitmuntend.

Bij dagelijksche uitvallen werd belangrijk nadeel aan de Chinezen toegebragt; nergens hielden zij stand waar met den looppas op hen werd ingestormd.

Onbegrijpelijk is het, welke belangrijke versterkingen in weinige dagen door hen zijn aangelegd, op den weg tusschen Sepang en Kedoendoeng, en waaruit blijkt, dat duizenden van menschen op de been zijn geweest.

Op den 27sten gelukte het echter eene tweede kolonne, groot 135 man, met 2 handmortieren, onder de kapiteins der infanterie van de Kasteele en van Houten, welke den 24sten te voren uit Sambas gerukt was, zich met de belegerde kolonne te vereenigen, na de Chinesche versterkingen langs den weg overal in den rug te zijn aangevallen, waarop de vijand onvoorbereid de vlugt nam.

Op den 28sten April werden de Chinezen uit hunne laatste positien voor Sepang verdreven, zoodat om 10 ure des voormiddags geen enkele vijand uren in den omtrek meer te zien was.

Ruim tachtig lilla's, waaronder een metalen één-ponder, een vijftigtal vlaggen en vaandels, eene menigte geweren, twee handzwaarden, pieken enz., zijn aan de onzen in handen gevallen.

Het verlies der Chinezen moet zeer aanmerkelijk geweest zijn, hoezeer slechts een twaalftal lijken zijn gevonden; men zag echter dagelijks van alle zijden gekwetsten wegdragen.

Berigten te Sambas ontvangen, gewagen van 200 dooden en gewonden.

Aan onze zijde telt men slechts 19 gewonden, waarvan 5 zijn overleden, namelijk 2 Europesche en 2 Maduresche soldaten en ééne vrouw.

Daar alles in den omtrek van Sepang verwoest en te dier plaatse niemand meer te bestrijden of te beschermen was; de levensmiddelen ten einde liepen, en de ondervinding geleerd had dat men niet op koelies rekenen kon om in de behoefte te voorzien, werd besloten Sepang voorloopig te verlaten, hetgeen in den morgen van den 29sten April plaats vond.

De kolonne overnachtte te Balei Beniang, bleef den 30sten April en 1sten Mei te Kedoendoeng, bereikte den 2den Mei Soengei Tempapan of Soengei Anou, den 3den Mei Semiris en den 4den Mei Sebawie, waar Zr. Ms. stoomschip *Celebes* gereed lag om de troepen naar Sambas terug te voeren.

Nergens was de vijand meer te zien.

Later hopen wij de gelegenheid te hebben, de namen te noemen van die officieren en manschappen, welke in de gelegenheid geweest zijn zich bijzonder te onderscheiden."

— Zr. Ms. stoomschip *Merapie* is den 6den Mei te Batavia teruggekeerd van eenen togt naar de wateren van Sumanap, en meer oostwaarts, ter opsporing van aldaar zich vertoond hebbende rooversprauwen. In weerwil der ijverigste nasporingen, is het niet mogen gelukken eenig spoor van zeeroovers te ontdekken.

Met den meesten spoed werd van Batavia koers gesteld naar Straat Sapoedie; — van handelsvaartuigen, sedert 14 dagen geankerd tusschen de eilanden Gilian en Madura, even als van de visschers-praauwen, kreeg men ten antwoord, dat zij niets van zeeroovers hadden vernomen. — Te Sumanap werden nadere inlichtingen ingewonnen, en kwam een inlandsch hoofd als loods voor de verdere eilanden aan boord; van daar haastte men zich den kruistogt te vervolgen, in het vertrouwen dat de roovers zich op die eilanden ophielden, hetgeen versterkt werd door de ontmoeting van Zr. Ms. schoenerbrik *Banda*, die, op hetzelfde berigt dat roovers zich beoosten kaap Sedano hadden vertoond, hen opspoorde.

In de hoop eener ontmoeting, werd gezorgd de talrijke groepen Raas- en Kangeang-eilanden met den dag onverwachts aan te doen en verder te doorzoeken; — gedurende verscheidene etmalen in alle rigtingen had dit onderzoek plaats, zonder eenen enkelen doortogt onbevaren te laten; — een aantal inlandsche vaartuigen werd ondervraagd — overal heerschte de volkomenste gerustheid; ten bewijze daarvan kan strekken, dat eene menigte kleine visschers-praauwen buiten waren.

Bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-courant*
van Dingsdag 2 Augustus 1853, nº. 180.

De hoofden der Raas- en Kangeang-eilanden verklaarden, dat sedert de tuchtiging der zeeroovers voor twee jaren, door het stoomschip *Hekla*, zij zich niet meer in hunne schuilhoeken aldaar vertoonden, waardoor de bevolking dier eilanden en de vaart op Java beduidend waren toegenomen.

De *Merapie* zocht niettemin nog verder oostwaarts, liep langs Lombok en Balie, vernam van de dáár ontmoete handelspraauwen niets nadeels, en deed op den terugtogt andermaal Sumanap aan, om het bestuur den uitslag te doen kennen.

— Van regeringswege is bepaald, dat een grondig plaatselijk onderzoek zal worden ingesteld naar den mineralogischen rijkdom van het eiland Batjan in het algemeen, en bijzonder in steenkool, koper en goud; naar de vatbaarheid der aanwezige mineralen voor exploitatie; naar de regten van den Sultan van Batjan en de bevolking, op de voor exploitatie geschikte gronden, en de daaruit volgende aanspraak op schadeloosstelling; en eindelijk: naar het bedrag van het kapitaal, dat voor de behoorlijke ontginning dier gronden vereischt wordt. Het geologisch gedeelte van dit onderzoek is opgedragen aan den adspirant-ingenieur bij het mijnwezen S. Schreuder, en het overige aan den resident van Ternate.

— De adspirant-ingenieur voor de mijnen S. Schreuder heeft van een door hem bewerkstelligd onderzoek naar steenkolen in de noorder-districten van Makassar rapport gedaan.

Zoowel de vroegere als latere onderzoekingen hebben geleerd dat de tot nu toe in de afdeeling Maros gevonden kolen onbruikbaar zijn. Het uiterlijk voorkomen der verschillende kolenlagen in het algemeen, en hare zwaarte in het bijzonder, geven geen reden om van hare ontginning eenige goede resultaten te verwachten. Ook is de geologische formatie van den grond niet die, waarin het aanwezen van tot ontginning geschikte kolenlagen mag worden verondersteld. Het onderzoek is daarom gestaakt.

— Den 7, 14, 21 en 28 Mei en 4 Junij zijn te Batavia eene hoeveelheid Mexicaansche dollars, telkens van 40,000 stuks, in veiling gebragt. Deze veilingen hebben respectivelijk opgebragt: $317\frac{8}{40}$, $317\frac{33}{40}$, $318\frac{2}{40}$, $320\frac{6}{40}$ en $321\frac{3}{4}$ duit gemiddeld per stuk.

— De op den 21sten Mei jl. te Padang in veiling gebragte 45,118 pikols gouvernements-koffij, hebben gezamenlijk gerendeerd f 990,573.40 of f $21,114\frac{1}{2}$ per pikol.

— De Directie der Maatschappij van Toonkunst te Batavia heeft, ten einde de verdere ontwikkeling van den lust en smaak voor goede muziek op Java te bevorderen, besloten een groot algemeen muziekfeest te Batavia te houden in de maand September aanstaande, gelijktijdig met de tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid en landbouw. Zij heeft in de *Javasche Courant* van den 8sten Junij alle beoefenaren der toonkunst op Java uitgenoodigd om tot dat feest mede te werken.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 32—34 van het Bijblad II, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 30sten Julij jl.

Volgens de officiele opgaven wegens den staat der Nederlandsche rivieren, was dezelve als volgt:

Datum 1853, Julij.	Uren.	Plaatsen of Posten.	Hoogte des waters: Aan de peilschaal.	Onder nul of het noodpeil.	In de laatste uren.	Gewassen.	Gevallen.
			Maas.				
	v. m.		el. dm.				Duim.
26	8	Grave	5.84	»	24	»	4
27	8	id.	5.80	»	24	»	4
28	8	id.	5.78	»	24	»	2
			Waal.				
26	»	Hulhuizen	3.80	»	24	»	8
27	»	id.	3.68	»	24	»	12
28	»	id.	3.61	»	24	»	7
			Neder-Rhijn.				
26	»	Pannerden	3.46	»	24	»	7
27	»	id.	3.36	»	24	»	10
28	»	id.	3.30	»	24	»	6
26	»	Arnhem	3.00	»	24	»	5
27	»	id.	2.91	»	24	»	9
28	»	id.	2.82	»	24	»	9
			IJssel.				
26	»	Westervoort	3.10	»	24	»	7
27	»	id.	3.01	»	24	»	9
28	»	id.	2.92	»	24	1	9

Rhijnhoogte te Keulen: den 30sten Julij 11 voet 8 duim (11 voet 3 duim Rhijnl.).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Het schijnt zeker dat de Porte meer of min bepaald verklaard heeft dat zij zou kunnen bewilligen in de door den heer von Bruck, den gezant van Oostenrijk, voorgestelde schikking van het Turksch-Russisch geschil. Of deze schikking door de Fransche en de Engelsche regering aannemelijk wordt geacht, is nog onzeker; de Parijsche *Patrie*, een half-officieel orgaan der Fransche regering, zegt: „Wij meenen te weten dat de bekrachtiging der door den Oostenrijkschen gezant voorgeslagen schikking het onderwerp van een ernstig en rijp onderzoek bij de hoven van Parijs en Londen zal zijn." Een ander ministerieel Parijsch blad, de *Constitutionnel*, gaat verder en zegt: „De door den Oostenrijkschen gezant te Konstantinopel voorgeslagen schikking heeft noch de goedkeuring der Fransche, noch die der Engelsche regering, en zelfs, naar het schijnt, die van het Weener kabinet niet ontvangen: dit gelooven wij met zekerheid te kunnen berigten."

De *Oesterreichische Correspondenz*, een half-officieel orgaan der Oostenrijksche regering, behelst in zijn nommer van den 29sten Julij een artikel over de Turksche aangelegenheden, waaruit blijkt dat de onderhandelingen toen nog tot geene enkele bepaalde uitkomst geleid hadden, doch een voor het behoud des vredes allezins gunstigen loop namen.

— Volgens een berigt uit Alexandrie van den 20sten Julij, is de Egyptische vloot met 9500 man landtroepen in zee gestoken.

— Volgens eene opgave in het officiele blad der Grieksche regering, telt het koningrijk Griekenland thans 1,002,112 inwoners.

DUITSCHLAND.

De Pruissische regering heeft aan eene Engelsche maatschappij concessie gegeven voor het aanleggen van eenen spoorweg van Hagen over Betzdorf tot Ehrenbreitstein met een zijtak tot Deutz. De regering waarborgt aan de onderneming eene zuivere opbrengst van $3\frac{1}{2}$ per cent over een kapitaal van 28 millioen thaler.

— Men weet dat de Roomsch-katholijke bisschoppen der kerkprovincie van den Boven-Rhijn sedert geruimen tijd met de gouvernementen der tot die kerkprovincie behoorende landen in geschil zijn omtrent de betrekking tusschen de Kerk en den Staat. Thans hebben zij een uitvoerig betoog tot verdediging hunner zaak openbaar gemaakt. Dit stuk is den 18den Junij jl. te Freiburg in Baden onderteekend door den aartsbisschop van Freiburg, benevens de bisschoppen van Limburg, Rottenburg, Fulda en Mainz; doch eerst in de jongst verloopen week is het aan de betrokken gouvernementen overhandigd. Het beslaat nagenoeg acht vellen druks. Aan het slot leest men het volgende: „Men ziet dat de bisschoppen alleen bepaalde en op stellige gronden steunende regten willen doen gelden, en deze nog maar alleen in zoo ver als hun pligt volstrekt eischt. Aan de vervulling hunner verlangens staat geen wezenlijk belang noch eenig werkelijk regt der Staten en der Vorsten in den weg, maar alleen een administratief stelsel, hetwelk in een onkerkelijk gezinden tijd is ontstaan, en die verderfelijke begrippen, waarin men vrijheid vond om door eenzijdig van het staatsbestuur uitgegane verordeningen aan de bisschoppen in deze kerkprovincie regelen op te dringen, welke door het Opperhoofd der Kerk steeds als gansch onkatholijk verworpen waren.

„De bisschoppen zoeken en wenschen thans nog, gelijk van den beginne af, den vrede. Maar zij zijn Katholijke bisschoppen; en als zoodanig zijn zij niet minder aan de leer en inrigting der Katholijke Kerk gebonden dan als onderdanen aan de wetten en inrigtingen van den Staat. Deze hunne dubbele hoedanigheid is zoo klaarblijkelijk dat zij niet had behooren voorbijgezien en zelfs ontkend te worden. De bisschoppen zullen nimmer vergeten dat zij aan hunne allergenadigste Souvereinen trouw gezworen hebben en aan de staatswetten gehoorzaamheid zoo als van alle staatsburgers gevorderd wordt; maar het spreekt van zelf, dat deze eed hen niet verder bindt dan bestaanbaar is met Gods geboden en met de heilige gelofte waardoor de ondergeteekenden als bisschoppen, ja reeds als Christenen verpligt zijn tot trouw en gehoorzaamheid aan den algemeenen Vader der Christenheid en aan de onschendbare wetten hunner Kerk. De menschelijke wetten moeten opgevat worden naar de Goddelijke, maar mogen nimmer boven deze worden gesteld. Wie het tegengestelde beginsel volhouden mogt, zou reeds de Christelijke godsdienst verlaten hebben. Iets dergelijks hebben dan ook de bisschoppen voorzeker niet van hunne regeringen te vreezen: zou men dan hun geweten geweld willen aandoen en hen willen dwingen tot verzaking van het heil hunner onsterfelijke zielen, alleen omdat men in hun kerkelijk gebied de regten des Staats onbestaanbaar acht met hetgeen de Kerk volstrekt behoeft voor haar eigenaardig bestaan en vroeger in Duitschland onbetwist bezeten heeft? De bisschoppen zullen dan ook hun heiligen pligt naar best weten vervullen, wat er ook van kome. Het spreekt van zelf dat zij zich volvaardig aan alle voorschriften en verordeningen des Heiligen Vaders zullen onderwerpen, ingeval de gouvernementen mogten goedvinden zich tot hem te wenden. De Heilige Vader moge in zijne wijsheid besluiten wat hij goed en noodig acht: de bisschoppen zullen weten te gehoorzamen en zich opregt verblijden wanneer door overleg tusschen den Apostolischen Stoel en de gouvernementen geschillen wierden vereffend, wier voortduring noch voor de Kerk noch voor den Staat wenschelijk zijn kan."

SPANJE.

In de half-officiele Parijsche *Patrie* van den 30sten Julij leest men het volgende: „Volgens een partikulier berigt uit Madrid van den 27sten dezer, hetwelk door den telegraaph overgebragt is, hebben alle leden van het Spaansche ministerie hun ontslag gevraagd, uitgezonderd de minister van openbare werken, de heer Moyano. De aanleiding hiertoe schijnt, volgens het berigt, gelegen te zijn in verschil van gevoelen over de vraag of de door het vorige kabinet verleende spoorweg-concessien in stand gehouden of wel als strijdig met de wettelijke voorschriften of het algemeen belang ingetrokken moesten worden.

„Is dit berigt juist, dan zal waarschijnlijk het nieuwe ministerie moeten zamengesteld worden uit constitutioneelgezinde mannen: want het groote bezwaar tegen die concessien was dat zij niet door de wetgevende kamers waren goedgekeurd. In allen gevalle kan men nu als zeker stellen dat de aangelegenheid der spoorwegen aan de beslissing der Cortes zal worden onderworpen."

FRANKRIJK.

Uit een officieel verslag omtrent de vereenigingen voor onderling hulpbetoon, blijkt dat Frankrijk thans 236 zoodanige vereenigingen telt, die overeenkomstig het keizerlijk besluit van Maart 1852 door het gouvernement erkend geworden zijn, en 2438 andere. Deze laatsten tellen nagenoeg 250,000 leden en bezitten een kapitaal van nagenoeg elf millioen francs; de eerste zijn meestal nog te jong om vele leden te kunnen hebben; de 28 te Parijs door toedoen der maires tot stand gekomen vereenigingen hebben 3591 werkelijke leden en 3024 eereleden, die alleen bijdragen en niets uit het fonds trekken.

— De *Constitutionnel* geeft een uitvoerig berigt van hetgeen in de jongste zitting der Parijsche Academie van Zede- en Staatkundige Wetenschappen verhandeld is over de deportatie als criminele straf. De heeren Lelut en Lucas, beiden bekend door hunne geschriften over het gevangeniswezen, verklaarden zich tegen een op de deportatie gegrond strafstelsel; doch de laatste achtte ze noodig als overgang om van de galeikerkers of bagno's tot eene betere inrigting te kunnen komen; de heer Lelut betoogde inzonderheid dat veroordeelde boosdoeners nimmer een bruikbaar element van kolonisatie konden zijn. Dit laatste werd, met aanvoering ook van feiten, tegengesproken door den heer Léon Faucher, die het beginsel der deportatie voorstond, en zich ook op het gezag van den heer Thiers beriep en op hetgeen deze staatsman gezegd heeft tegen het cellulaire stelsel en tot aanbeveling der deportatie als nuttig voor de maatschappij in het moederland, voor den veroordeelde, en voor de overzeesche bezittingen. De beroemde Engelsche regtsgeleerde lord Brougham woonde de vergadering bij: aan de tegenstanders der deportatie die zich op de in Engeland opgedane ervaring beriepen, antwoordde hij dat die straf in Engeland door allen nog voor de doelmatigste gehouden werd, en dat alleen hare toepassing wegens de veranderde tijdsomstandigheden werd gewijzigd.

— De scheepsbouw in Frankrijk is thans zeer levendig. Alleen aan de Loire zijn sedert het begin des jaars twee en vijftig nieuwe handelsvaartuigen van nagenoeg 30,000 ton te water gelaten of in aanbouw om vóór het eind des jaars te worden voltooid.

BELGIE.

Van regeringswege is de statistiek van den buitenlandschen handel van Belgie gedurende de eerste zes maanden des jaars openbaar gemaakt. In den invoer is de buitengewone vermeerdering die in 1852 plaats had, niet voortgegaan, hetgeen men trouwens ook niet had durven verwachten; een enkel van de voorname invoerartikelen, ruwe suiker, is in grootere hoeveelheid dan in 1852 ingevoerd, bedragende het onderscheid niet minder dan 3,037,000 kilog. De invoerregten hebben in het afgeloopen halfjaar 5,548,812 fr. opgebragt, dat is fr. 379,200 minder dan in 1852. Daarentegen is van de voornaamste Belgische producten meer uitgevoerd; zoo is van smeedijzer 10,218,000 kil. uitgevoerd tegen 7,485,000 in 1852; alleen de uitvoer van tulle en kant is verminderd. De invoer van graan is weder toegenomen, en heeft den uitvoer overtroffen met 84,798,000 kilogr.; voor het eerste halfjaar van 1852 was dit cijfer 72,201,000. Evenwel blijft de graanprijs op de binnenlandsche markten hoog.

ENGELAND.

Het Lagerhuis heeft in zijne zitting van den 29sten Julij met 117 tegen 07 stemmen zijne toestemming gegeven tot het voorstel der regering omtrent de afbetaling der staatsschuldeischers die de aflossing boven de voorgestelde conversie hebben verkozen. Het voorstel stelt de middelen voor de afbetaling, die in 1854 moet plaats hebben, ter beschikking der regering, maar magtigt haar tevens om aan sommigen althans van de houders der opgezegde schuld eene voor de schatkist wenschelijker afbetaling in staatsschuldbrieven aan te bieden. Na de verwijten die op grond van de mislukking der conversie tot hem gerigt waren, te hebben wedersproken, vatte de kanselier der schatkist zijn betoog aldus te zamen: » Bij het voordragen der conversie heb ik herhaaldelijk diegenen te regt gewezen welke zich van hare gevolgen overdreven gunstige of overdreven ongunstige verwachtingen vormden. De verdienste van mijn plan, zoo het eenige verdienste heeft, zeide ik toen, is dat het noch eenig gevaar noch iets onregtvaardigs bevat; dat het voor het tegenwoordige voordeelen zal kunnen opleveren, en den weg voor grootere operatien in de toekomst zal banen. Zoo oordeel ik er nog over. Het is waar, ik ben in de uitvoering door omstandigheden van overmagtigen aard te leur gesteld; doch het weinige hetgeen voor alsnog tot stand gekomen is, heeft geen verlies aan de schatkist berokkend noch het algemeen belang benadeeld, maar het heeft den grondslag gelegd voor uitgebreider operatien in de toekomst."

Vervolgens wees de heer Gladstone op een anderen door hem genomen maatregel, die zeer goed geslaagd was, te weten de vermindering der vlottende schuld in kapitaal en in rente: de verlaging van de rente der schatkistbiljetten had ten gevolge gehad eensdeels dat op de rente der in omloop blijvende biljetten 152,000 L. st. was bespaard, en anderdeels dat de in de schatkist liggende gelden voordeelig aangewend waren ter aflossing der opgezegde schatkistbiljetten ten bedrage van 3,100,000 L. st. In het algemeen verklaarde de heer Gladstone, dat het eene heerschende dwaling was, de vlottende schuld te beschouwen als een goedkoop middel om in tekorten der schatkist te voorzien; dit middel kwam integendeel aan de meeste Staten duur te staan, omdat zij in gunstige tijden verzuimden de vlottende schuld te verminderen en daardoor in de noodzakelijkheid kwamen om ze in ongunstige tijden op bezwarende voorwaarden te consolideren.

— De bill op het Indisch bestuur is eindelijk door het Lagerhuis definitief aangenomen en naar het Huis der Lords opgezonden. De opheffing van het zoutmonopolie der Oost-Indische Compagnie (zie ons vorig nommer) is de eenige gewigtige verandering die tegen den wil der regering bij het Lagerhuis is doorgegaan. Het daartoe gedane voorstel is met 117 tegen 107 stemmen aangenomen; volgens hetzelve zal na den 1sten Mei 1856 het vervaardigen en verkoopen van zout in Indie geheel vrij zijn, en alleen aan zoodanige accijns- of andere regten onderworpen mogen worden als nader mogten worden vastgesteld. Het monopolie der Oost-Indische Compagnie werd bestreden als strijdig met het octrooi van 1834, waarbij haar het drijven van handelszaken verboden is, als drukkend voor den inlander en vooral als strijdig met het beginsel der handelsvrijheid, een grond die vreemd klonk in den mond van den voorsteller, den heer Pakington, die onlangs nog een der hoofden was van de partij der protectionisten, maar van den anderen kant in betrekking staat met de Engelsche zoutfabrieken in Cheshire. Tegen het voorstel werd aangevoerd, dat het in de daad ten doel had, aan de Engelsche zoutfabrieken het monopolie in Indie te geven; dat het zoogenaamde monopolie der Oost-Indische Compagnie, den invoer van buitenlandsch zout tegen betaling van een accijnsregt vrijlatende, niets was dan een belastingmiddel, hetwelk weinig kosten van inning vorderde en de inlanders niet zwaar drukte, daar elk per hoofd jaarlijks slechts 8 of 9 d. daarvoor betaalde, terwijl alle andere artikelen van algemeen verbruik vrij van belasting waren. Dit middel bragt jaarlijks anderhalf millioen pond sterling aan de Indische schatkist op; en het zou moeijelijk zijn dit tekort weder aan te vullen. Buitendien was het belastingstelsel eene zaak die in Indie zelf, niet in het moederland moest geregeld worden; terwijl het op nieuw bevestigde gezag der Compagnie zou worden miskend door haar een deel van haar inkomen te ontnemen.

Men merkt op dat de tegenstanders van het zoogenaamde zoutmonopolie de Compagnie in het onbetwist bezit van een waar monopolie, dat van opium, gelaten hebben.

Zonder hoofdelijke stemming werd een amendement verworpen hetwelk ten doel had den overgang van woeste gronden in Indie tot particulieren eigendom te bevorderen; het werd bestreden als ondoelmatig, daar het niet met den eigenaardigen staat der zaken in Indie strookte, en als onnoodig, daar de Oost-Indische Compagnie zeer bereid was om landerijen op erfpacht en in langdurige huur te geven.

Een ander amendement bepaalde dat het gouvernement telken jare een verslag van den finantielen toestand van Indie aan het Parlement zou geven. Het werd verworpen op de aanmerking van lord John Russell dat het tegen het gebruik en de voegzaamheid streed een zoodanig voorschrift aan het gouvernement te geven; hij erkende echter uitdrukkelijk het wenschelijke van een jaarlijksch verslag omtrent den geheelen staat van Indie.

— Het Lagerhuis heeft zich vereenigd met twee wijzigingen, die de regering voorstelde in het belang der Londensche cablieden of rijtuighouders in de onlangs gemaakte wet te brengen. Daarbij werd verklaard dat dit voorstel reeds ontworpen was voor dat de voerlieden de dienst staakten; dat men hun allen redelijken grond tot klagen wilde ontnemen, maar zich door geen dwangmaatregelen zou laten afbrengen van hetgeen in het belang des publieks was vastgesteld. Eenige leden zeiden dat de voerlieden, als door de van overheidswege verleende concessie een monopolie bezittende, geen vrijheid hadden om de dienst plotseling te staken; dat het welligt dienstig zijn zou ook in dit opzigt het beginsel der handelsvrijheid toe te passen.

Zaturdag jl. hebben de cablieden besloten de dienst te hervatten: als reden werd opgegeven het hun gunstige besluit des Parlements; maar de vrees dat bij de tegenwoordige stemming des publieks weldra middelen zouden gevonden worden om hunne dienst overbodig te maken, schijnt daartoe niet weinig te hebben bijgedragen.

— In het Hoogerhuis is de bill tot invoering eener algemeene belasting op den eigendomsovergang bij versterf, definitief aangenomen.

Op eene interpellatie werd door lord Aberdeen verklaard, dat de regering niet voornemens was, het op Afrika's westkust kruisende eskader te verzwakken noch in eenig ander opzigt in de pogingen tot fnuiking van den slavenhandel vertraagde.

NOORD-AMERIKA.

Den 15den dezer is de nijverheids-tentoonstelling te New-York geopend, in bijzijn van den President der Unie en van verscheiden andere hooge overheidspersonen alsmede eenige vertegenwoordigers van vreemde regeringen. De voorzitter van het bestuur der tentoonstelling rigtte eene aanspraak tot den heer Pierce; als een blijk van de deelneming des buitenlands in deze particuliere onderneming, voerde hij aan, dat een vaartuig van de Britsche vloot eene commissie der Engelsche regering tot opneming van het ten toon gestelde had overgebragt, dat het nationale schip van Frankrijk op weg was, terwijl dat van Nederland schier onmiddellijk zou volgen. De heer Pierce, deze toespraak kortelijk beantwoordende, merkte met blijdschap op, dat deze eeuw bovenal het nuttige op prijs stelde, en dat de wetenschap niet meer als een pronkstuk verborgen maar onder het publiek gebragt en voor het dagelijksche leven dienstig gemaakt werd. Hij gewaagde vervolgens met erkentelijkheid van de natien en gouvernementen welke tot deze tentoonstelling hadden willen medewerken; en hoopte dat zij nimmer in een anderen strijd onderling of met de Unie zouden geraken dan den vreedzamen wedstrijd in de kunsten des vredes, in de veredeling van het menschdom.

Hoewel er nog dagelijks goederen voor de tentoonstelling te New-York aankwamen, overtrof het reeds ten toon gestelde de verwachting, die door de lange vertraging der openstelling was verminderd.

INDIE EN CHINA.

Den 9den Junij is te Madras plegtig de eerste spadesteek gedaan voor de werken tot het aanleggen der ontworpen spoorweg-verbinding van die hoofdplaats met Bombay en Calcutta.

— Aan de Londensche *Times* wordt uit Hongkong onder dagteekening van den 7den Junij het volgende geschreven: » Hier zijn berigten uit Shanghai tot den 1sten dezer en uit Nanking tot den 28sten Mei ontvangen. Deze laatstgenoemde stad was steeds in de magt der opstandelingen; tusschen hen en de troepen des gouvernements, die in vrij groote sterkte nabij de stad vereenigd waren, had in den laatsten tijd geene ernstige ontmoeting plaats gehad. Men dacht dat de opstandelingen, alvorens verder noordwaarts te trekken, het koele jaargetijde zouden afwachten, terwijl zij van al het noodige voorzien waren of nieuwen toevoer ontvingen. Intusschen rigtte de bevelhebber van de troepen des gouvernements zijne pogingen vooral tegen Chin-kiang-foo, waarvan hij zich het eerst weder scheen te willen meester maken.

» Het gerucht zegt dat hier en daar in andere deelen des rijks opstanden uitbreken, welke echter met de opstandelingen die meester van Nanking zijn, niet in verband zouden staan.

» Den 29sten Mei deden de keizerlijke troepen eene poging om Amoy te hernemen; dit gelukte hun niet, doch er werd scherp gevochten, en aan weêrszijden vielen vele dooden. Aldaar was door de opstandelingen geen geregeld bestuur aangesteld, en de handel stond er stil, hoewel de buitenlanders in het minst niet gemoeid werden.

» In de andere voor de buitenlanders openstaande havensteden van China is alles nog rustig.

» Te Kanton schijnt het dat de orde niet zal worden gestoord; de maatregelen des gouvernements schijnen de invloedhebbende Chinezen daaromtrent te hebben gerustgesteld, althans vooreerst. De handel wordt er voortgezet, en de toevoer van thee uit het binnenland is niet gestremd.

» De heer Perry, de opperbevelhebber van het naar Japan bestemde eskader der Vereenigde Staten, heeft op het eind der vorige maand Shanghai verlaten; de onder zijn bevel staande schepen zouden zich bij de Loo-Choo-eilanden vereenigen, en van daar gezamenlijk den steven naar Jeddo rigten."

In een brief uit Hongkong van vroegere dagteekening, 24 Mei, die mede door de *Times* wordt medegedeeld, leest men: » Het was eene gewaagde onderneming van den heer Bonham (den gouverneur der Britsche nederzettingen in China) om de rivier tot Nanking op te varen, doch hij heeft zijn doel bereikt, en niet alleen eenige zekere berigten omtrent den aard der revolutionaire beweging ingewonnen, maar ook

aan de hoofden des opstands de zekerheid gegeven van de onzijdigheid der Britsche regering, en hierdoor heeft hij de te Shanghai gevestigde Britten en andere Europeanen, die hun leven en have niet veilig achtten, niet weinig gerustgesteld. Zijne betrekking verbood hem persoonlijke aanraking met de opstandelingen; maar gedurende de drie dagen die hij te Nanking heeft vertoefd, was hij dagelijks met hunne aanvoerders in aanraking door tusschenkomst zijner ambtenaren. De opstandelingen verklaarden dat het geenszins in hun plan lag Shanghai aan te tasten, en dat hun voornemen was op Peking aan te rukken. Zij versterkten de stad Nanking, en hadden aldaar, naar raming, eene gewapende magt van 8000 man, behoorende tot degenen die de banier der revolutie opstaken, benevens 25,000 man die zich uit de vermeesterde gewesten bij hen gevoegd hadden en op welke zij rekenen konden; bovendien volgde hen eene schare plunderziek gepeupel. Zij zijn ook in het bezit van Chin-kiang-foo aan den zuidelijken, en van Yan-chen-foo aan den noordelijken oever der Yang-tse-kiang, en hebben alzoo het groote of Keizers-kanaal in hunne magt; maar boven en beneden de genoemde plaatsen is de rivier in de magt der keizerlijke troepen. Zij kunnen alleen te water Nanking verlaten.

» De hoofden des opstands en hunne eigenlijke aanhangers belijden eene godsdienst die voor eenen vorm des Christendoms zou kunnen worden gehouden; zij vernielen alle afgodsbeelden en tempels. Hun opperhoofd noemt zich » de jongere broeder van Christus", en slechts zeer enkele personen worden tot hem toegelaten. Naar men zegt, heerscht er groote dweeperij onder hen, en twijfelen zij geen oogenblik aan het welslagen hunner onderneming, als liggende in het raadsbesluit des Hemels. Hunne daden zijn met hunne zedelijke voorschriften (waaronder de Tien Geboden behooren) niet altijd in overeenstemming; want zij beroemen zich bij de inneming van Nanking 25,000 Tartaren, zoo mannen als vrouwen en kinderen, te hebben doen sneven. Zij betuigen jegens de buitenlanders eene zeer vriendschappelijke gezindheid, en wenschen in alle handels-artikelen, behalve opium, handel te drijven.

» Den 19den Mei is de stad Amoy en de citadel, na een hevig gevecht met de keizerlijke troepen, door de opstandelingen vermeesterd; ook hier betoonden zij aan de buitenlanders veel welwillendheid; zoo werden door hen wachtposten gesteld ter bescherming van het Britsche consulaat en aan de Europesche factorijen."

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

Parijs 30 Julij: Fransche 3 pcts. rente fr. 78.90; idem 4 1/2 pcts. fr. 103.55.

Londen 30 Julij: Engel. 3 pcts. gecons. 98, 98 1/8 pct.; — Nederl. 2 1/2 pcts. 65 pct.; — idem 4 pct. 98 pct.

ERRATUM.

In het kort verslag van het verhandelde in de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 31 Julij jl., voorkomende in ons vorig nommer, is eene misstelling ingeslopen. Onder de aldaar opgegeven wijzigingen welke het wets-ontwerp tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen heeft ondergaan, moet die aangebragt in art. 7 aldus gelezen worden:

» Eene *gespecificeerde* opgave wegens verstrekkingen wordt jaarlijks door de Departementen van Marine en Oorlog aan de beide Kamers der Staten-Generaal, ter kennisneming ingezonden."

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

AANBESTEDING VAN PAPIER.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zal op Woensdag den 17den Augustus 1853, des middags ten twaalf ure, in een der vertrekken van het locaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, onder deszelfs nadere goedkeuring, in het openbaar aan den minst inschrijvende doen Aanbesteden:

de levering van het Papier in onderscheidene soorten, benoodigd voor de dienst der Algemeene Lands-drukkerij gedurende de jaren 1854 en 1855.

De Monsters van het gemelde Papier, de Voorwaarden der Aanbesteding, en het Model-inschrijving-biljet liggen ter inzage in het locaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken, en in de localen van de gouvernementen in de respective provincien, en zijn kosteloos voor de belanghebbenden te verkrijgen bij den Directeur der Algemeene Lands-drukkerij.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 9den Augustus 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of bij zijne afwezendheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat in het Zesde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het Vernieuwen van het Middengedeelte van het Rijsstortebed van den Baardwijkschen Overlaat, in de provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 9 van het bestek.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Vrijdags en Zaturdags vóór de Besteding zal de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat H. F. Fijnje, en bij den Ingenieur Jhr. E. C. B. Ridder van Rappard, beiden te 's Hertogenbosch.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Zeeland*.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 13den Augustus 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of bij zijne afwezendheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg worden Aanbesteed:

het leveren van 1600 Last Doornikschen, 1700 Last Vilvoordschen en 1800 Last Briksteen of Puin, aan de Calamiteuse polders van Zeeland, voor het dienstjaar 1853, en zulks in zestien perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Middelburg.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van de Belanghebbenden, dat bij Zijner Majesteits besluit van den 8sten dezer, n°. 67, is bepaald, dat bij wijziging van de bestaande voorschriften, als proefneming, in de maand September aanstaande, alsnog tot examen zullen worden toegelaten de Jongelingen die genegen zijn om als *Adelborst voor de eigenlijke Zeedienst* op de Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt te *Breda* te worden toegelaten, zullende in dit *bijzonder geval en zonder eenige gevolgtrekking voor den vervolge, voor dit jaar* daartoe kunnen mededingen de Jongelingen geboren *op* of *na den 1sten September* 1837.

De Ouders en Voogden die verlangen mogten, dat hunne Zonen of Pupillen tot het te houden vergelijkend examen wierden toegelaten, behooren zich bij een daartoe strekkend verzoekschrift aan den Minister van Marine te wenden.

Dat verzoekschrift zal moeten bevatten de opgaven vermeld in de *Staats-courant* van den 13den April 1853, n°. 87, en daarbij moeten overgelegd worden de bij die aankondiging opgegevene stukken.

Zij die reeds vroeger die stukken aan het Departement van Marine hebben overgelegd kunnen, bijaldien die bij hetzelve verbleven zijn, volstaan met aan gedachten Minister alleen in te zenden een verzoekschrift tot het door hunne Zonen of Pupillen doen ondergaan van voorschreven examen.

's Gravenhage, den 9den Julij 1853.

Voor den Minister voornoemd,
De Secretaris-Generaal,
MULLER.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine, brengt voorloopig ter kennis van belanghebbenden, dat de werkzaamheden tot de opstelling en gereedmaking ter ontsteking, zoowel van den *nieuwen Catadioptrieken Lichttoestel van den 1sten rang op den vuurtoren van Kijkduin*, als de herstellingswerken aan het *draaivuur van den 2den rang op Terschelling*, vermoedelijk zullen afloopen met het einde der maand Augustus, en dat alzoo de thans op die beide vuurtorens brandende kleine hulplichten waarschijnlijk zullen kunnen worden gebluscht, en door de groote lichten, hierboven gemeld, vervangen met het begin der maand September aanstaande, waaromtrent evenwel, ten vervolge op dit *voorloopig* berigt, eene nadere meer bepaalde aankondiging in de *Staats-courant* zal worden gedaan.

's Gravenhage, den 30sten Julij 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine
brengt ter kennis van belanghebbenden, dat blijkens een door *Trinity-house* te *Londen*, onder dagteekening van den 28sten Junij jl., uitgevaardigd berigt, de kabels van den onderzeeschen telegraaph van *Zuid-Voorland* tot *Belgie*, gelegen zijn in de rigting van O. t. Z. miswijzend kompas, met de vuurtorens van *Zuid-Voorland* ineen, in de streek van W. t. N. tot buiten de strekking van het *Goodwin-sand* op nagenoeg eene Engelsche mijl ten Zuiden van het *South-sand-head-Vuurschip*, waarna de rigting zich in het algemeen bepaalt in de streek van O. Z. O. regtover naar de Vlaamsche banken.

Zeevarenden worden indachtig gemaakt, dat het zeer wenschelijk is, niet in deze merken of peilingen te ankeren, ten eind beschadiging van de kabels of wel het verlies van hunne ankers voor te komen.

's Gravenhage, den 14den Julij 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de *ijzeren Zeeton van pyramidalen vorm*, buiten *het Slijkgat van Goedereede* gelegen hebbende, en welke tot het ondergaan van benoodigde voorziening tijdelijk door eene gewone Zeeton vervangen is geweest, thans weder op de vorige merken en peilingen is herplaatst.

's Gravenhage, den 25sten Julij 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine
Brengt ter kennis van belanghebbenden, dat blijkens eene door tusschenkomst van Zijner Majesteits gezant te *Madrid* ontvangene bekendmaking van het Spaansch Opperbestuur over de Philippijnsche eilanden, op den 1sten Februarij 1853 zijn ontstoken twee lichten, het eene op eiland *del Corregidor*, en het andere op *Poelo Caballo*, beide aan de ingang der baai van *Manilla* (*Philippijnsche eilanden*) gelegen.

Het *eerste* is een catadioptriek lichttoestel van de 2de grootte geplaatst op den top van het eiland del Corregidor, welke top boven het vlak der zee verheven is . . . . 644 pies de Burgos
de hoogte van het licht boven den grond is . . 55 » »

zijnde alzoo het brandpunt boven de zee. . . 699 pies de Burgos
(194,5 Ned. ellen.)

het is gelegen op N. Br. 14° 23′ 5″

Lengte Oost van *Cadix* 126° 51′ 8″ (120° 39′ 8″ lengte Oost *Greenwich*).

Het is een draailicht met heldere flikkeringen en verduisteringen van minuut tot minuut. Volgens opgaaf van den maker, den heer *Lepaute te Parijs*, is het zigtbaar op een afstand van 40 Engelsche mijlen; hebbende eene kracht van licht van 3000 carcel-lamppitten.

Men peilt van den vuurtoren:

de punt *Cauabatan*, N. 10° O.
de oostpunt en telegraaf op *Poelo Caballo*, Z. 76° O.
punto de *Tuegos*, Z. 3° W.
punta de *Hornos* in een met punta *Lechones*, N. 72° W.

Het *tweede* is een catadioptrisk licht van de vierde grootte, stilstaande, geplaatst op *Poelo Caballo*.

Dit eiland is klein van omvang, doch steil. Het is van het vuur op het eiland *del Corregidor* minder dan 3 Engelsche mijlen verwijderd en ligt van het oostelijke of binnenwaarts strekkend uiteinde van dit eiland op minder dan 2 Engelsche mijlen afstand; waarbij valt op te merken, dat in deze tusschenruimte zich een gevaarlijk rif uitstrekt, hetwelk geen doortogt laat dan voor visschersvaartuigen. Het dient als hulplicht om de schepen te waarschuwen voor het gevaar van tusschen *Poelo Caballo* en het eiland *del Corregidor* te geraken. De grond des eilands waarop het staat is boven de zee verheven 444 pies de Burgos.
De hoogte van den opstand waarop het geplaatst is 6 » »

makende te zamen 450 » »
(125 Ned. ellen).

Volgens denzelfden maker bepaalt zich de kracht van dit licht, dat het niet verder dan op 9 Engelsche mijlen zigtbaar is. Het gedeelte van den gezigteinder dat het verlicht is 200°, zich met het midden dezes boogs naar het Zuiden gerigt Oost- en Westwaarts uitstrekkende, zoodanig dat, wanneer de vaartuigen dit hulplicht voorbij zijnde, het zullen verliezen, wanneer zij zich binnen *Poelo Caballo*, naar het binnengedeelte der baai bevinden en alsdan hunnen koers vervolgende alleen het groote licht van het eiland *del Corregidor* zullen zien, tot in de nabijheid van de ankerplaats voor de stad *Manilla*, tegenover de rivier.

Ten Z. 15° O. van *Poelo Caballo* is gelegen het eilandje *Fraile* op $3^1/_2$ Engelsche mijlen afstand; dienende het kleine licht tevens, om bij donkere nachten dezen doortogt te bezeilen. *Poelo Caballo* zoowel als het eilandje *Fraile* kunnen, met gerustheid, tot op $^1/_2$ Engelsche mijl afstand worden genaderd; doch het is beter het midden van den doortogt te nemen, uit hoofde van de kracht van den getijstroom, daardoor trekkende:
van het licht op *Poelo Caballo* worden gepeild:

Het eilandje *Fraile* . . . . Z. 15° O.
De Zuidpunt van het eiland *del Corregidor*. . N. 85° W.

De kompasstreken zijn regtwijzend; zijnde de miswijzing op deze kust, weinig minuten *Noord-Oostering*.

's Gravenhage, den 11den Julij 1853.

Voor den Minister van Marine,
De Secretaris-Generaal,
MULLER.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De Commissie van Beheer en Toezigt verwittigt de Gegadigden, ten vervolge op hare aankondiging in de *Staats-Courant* van den 28sten Junij jl., dat zij zal overgaan tot den Verkoop van eene partij Gronden in den Haarlemmermeer-polder, nabij den Leeghwater, op Dingsdag den 16den Augustus aanstaande, 's morgens ten 10 ure, aan *het Warmonder Hek* in de gemeente *Warmond;* en tot den Verkoop van eene andere partij Gronden van denzelfden polder, gelegen nabij Halfweg, Amsterdam en Haarlem, op Dingsdag den 23sten Augustus aanstaande, mede ten 10 ure, in het Logement bij *de Vries* te *Halfweg*, in de gemeente *Houtrijk en Polanen.*

De Algemeene Voorwaarden met eene Algemeene Kaart van den geheelen Polder, benevens de bijzondere Voorwaarden en Staten der te veilen Perceelen op elke Verkooping, zijn te bekomen op vrachtvrije aanvraag en tegen betaling van 25 cents voor elke Verkooping, bij den heer de Breuk, Boekdrukker te Leyden.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Ingenieur Beijerinck, te Leyden.

De Commissie voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

*** De Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt

Verwittigt alle Genees- en Heelkundigen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om de betrekking van *Adsistent Chirurgijn* in eene der groote Strafgevangenissen van het Rijk te vervullen, dat zij zich, bij verzoekschrift op zegel geschreven en portvrij in te zenden, vóór den 15den Augustus 1853 aan hem Inspecteur kunnen aanmelden, bij welk verzoekschrift de volgende bewijzen moeten worden overgelegd, als:

1°. eene geboorte-acte ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 35 jaren;
2°. een bewijs van ongehuwd te zijn, of weduwenaar zonder kinderen;
3°. een bewijs van aan de nationale militie voldaan te hebben;
4°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de Regering hunner woonplaats;
5°. een bewijs dat zij gezond zijn en een sterk ligchaamsgestel hebben, af te geven door eenen bevoegden geneeskundige; en
6°. bewijzen van afgelegde examina als stedelijk of plattelands-heelmeester.

Ten berigt der belanghebbenden dient, dat tot de werkzaamheden aan de betrekking van Adsistent-Chirurgijn bij de Gevangenissen onder anderen behooren: de uitoefening der zoogenaamde kleine heelkunde, het gereed maken der geneesmiddelen, en overigens den Officier van Gezondheid behulpzaam te zijn in alles wat de dienst of het opmaken der verantwoording mogt vereischen; en voorts dat aan die betrekking verbonden is een tractement van *vijf honderd gulden* (f 500) 's jaars, behoudens de kortingen ten behoeve van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren, op grond der wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 49).

's Gravenhage, den 19den Julij 1853.

Dr. SNABILIÉ.

OPENBARE AANBESTEDING.

Ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring zal door den waarnemende Eerstaanwezenden Ingenieur te *Koevorden*, op Woensdag den 10den Augustus 1853, des voormiddags ten elf ure, in het openbaar in massa worden Aanbesteed:

het doen van Herstellingen aan Metsel-, Timmerwerken, enz. te Koevorden, met Levering van de daartoe noodige Bouwstoffen.

De Aanbesteding zal plaats hebben in het Logement bij P. Rikkers te Koevorden, alwaar het Bestek acht dagen voor den dag der Aanbesteding ter lezing zal liggen; terwijl nader onderrigt kan verkregen worden bij den waarnemenden Eerstaanwezenden Ingenieur te Koevorden.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te *Utrecht* zal onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog in het openbaar Aanbesteden:

het verwen van eenige Rijks-Militaire Gebouwen te *Utrecht*.

Deze Aanbesteding zal geschieden den *negenden Augustus* 1853, des morgens ten *elf* ure, in het Koffijhuis de Nieuwe Bak aldaar, alwaar het Bestek van den *derden Augustus* ter lezing zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te *Utrecht*.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

De Kerkeraad der Remonstrantsch-Gereformeerde gemeente te Zwammerdam is voornemens, op Dingsdag 9 Augustus eerstkomende, des middags ten 12 ure, in het oude Pastorie-gebouw der gemeente, onder nadere goedkeuring van Edel Mogende Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Zuidholland, in het openbaar aan te besteden: het afbreken en wegruimen der oude en het bouwen eener nieuwe Predikantswoning. Bestek en Voorwaarden zullen, benevens de teekening, van heden af ter genoemder plaatse ter lezing liggen, terwijl er Maandag 8 Augustus, des namiddags ten vijf ure, aanwijzing in loco zal worden gedaan.

De Kerkeraad voornoemd en uit aller naam,
C. JONGENEEL, *Ouderling*.
C. OUTSHOORN, *Diaken*.

NEDERLANDSCHE BANK.

Opgaven naar aanleiding van het Koninklijk Besluit van den 9den Junij 1852 (*Staatsblad n°.* 124).

Omloopende Bank-biljetten	f 84,671,005.00	Munt en Muntmateriaal	f 99,162,493.79
Saldo's van Rekeningen-courant . .	20,488,674.51[5]		

Amsterdam, den 30sten Julij 1853.

De Directie der Nederlandsche Bank,
ABRAHAM FOCK, *President*,
W. C. MEES, *Secretaris*.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-regtbank te Haarlem, van den zes en twintigsten Julij 1853, geregistreerd, is *Frederik Lucas*, Schilder en Glazenmaker te Overveen, op zijn verzoek gesteld onder Curatele.

F. L. KIST, *Procureur*.

*** Bij Onderhandsch Contract, op 29 Julij 1853 geteekend, is tusschen *Isidore Berlin* en *Frederik Hijmans*, beiden Commissionairs in Effecten, tot heden gehandeld hebbende de eerstgenoemde ter Firma *Z. J. Berlin*, de tweede ter Firma *F. G. Hijmans*, doch welke respective Firma's op heden hebben opgehouden en door ieder voor zich zullen worden vereffend, wonende beiden te Amsterdam, de eerstgenoemde op de Heerengracht over het Park, n°. 328, de tweede op de Keizersgracht bij den Amstel, n°. 461, eene Vennootschap aangegaan, betreffende den Commissie-handel in Effecten, met al hetgeen daaraan behoort en verbonden is, onder de Firma *Berlin & Hijmans*, voor den tijd van vijf jaren, die gerekend worden te zijn ingegaan primo Januarij 1853, en alzoo zullen eindigen ultimo December 1857, en vervolgens telkens voor één jaar, ingeval de Vennootschap niet zes maanden vóór het begin van het nieuwe tijdvak zal zijn opgezegd, zijnde beide Vennooten tot de teekening der Firma geregtigd, en wel voor alles wat tot den gemelden Commissie-handel betrekking heeft, doch alleen niet voor borgtogten en andere Schuldverbindtenissen van dien aard.

*** De tusschen de Ondergeteekenden, *Willem Adriaan Viruly Verbrugge* en *Johannes Albertus Blom*, Bierbrouwers, beiden wonende te Gorinchem, aldaar bestaande Vennootschap, onder de Firma *W. A. Viruly Verbrugge & C°.*, uitsluitend tot uitoefening van Bierbrouwerij en Mouterij, is op heden, bij geregistreerde acte, gepasseerd ten overstaan van den alhier gevestigden Notaris *Lambertus Gerardus van Aken*, Ontbonden, als dat dezelve met *laatsten der loopende maand Julij* wordt geacht te eindigen, met bepaling dat de liquidatie door den Eerst-ondergeteekende zal worden bewerkstelligd. Na dien tijd, en dus te beginnen met den eersten Augustus aanstaande, zal, krachtens gemelde acte, dezelfde Bierbrouwerij, genaamd *de Drie Fleschjes* onder dezelfde Firma van *W. A. Viruly Verbrugge & C°.* worden gedreven door en voor rekening van den Tweeden-ondergeteekende alleen.

Gorinchem, den 30sten Julij 1800 drie en vijftig.

W. A. VIRULY VERBRUGGE.
J. A. BLOM.

*** Bij Onderhandsche Acte van den 22sten Julij 1853, is tusschen *Hendrik Jacobus van Mourik* en *Johannes Jeremias Bakker*, leden der Vennootschap, bestaande te Nieuwer-Amstel, onder de Firma *van Mourik en Bakker*, tot het fabriceren van en handel drijven in Olie, Raap- en Lijnkoeken, mitsgaders het malen van Granen en hetgeen daartoe behoort, overeengekomen, dat gezegde Vennootschap met den 31sten Julij 1853 wordt ontbonden en ophoudt te bestaan; onder bepaling, dat voormelde Firma nu of in het vervolg door geen der Vennooten meer zal mogen worden aangehouden of gevoerd, zijnde de zaken en mitsdien de vereffening der Vennootschap, van af dat tijdstip voor rekening en risico van den heer *Hendrik Jacobus van Mourik*, die daarover ten zijnen name, bate en schade zal hebben te beschikken.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.